

“အသံ”

စိန်ကျိုးအာကာသယဉ်ကောင်းကင်ပေါ်ပျံခြင်းသည် တရုတ်အတွက်လည်းဟုတ် ကမ္ဘာအတွက်လည်းဟုတ်သည်

တရုတ်နိုင်ငံ၏ အာကာသလေကြောင်းလုပ်ငန်းသည် နှစ်(၆၀)ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

တရုတ်နိုင်ငံက ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းမှ ယခု ကမ္ဘာ့ဒုတိယအကြီးဆုံးစီးပွားထုတ်လုပ်သည့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အာကာသ လေကြောင်းလုပ်ငန်းသည် လည်း သုညမှအစပျိုးထောင်ခဲ့ရာ ယခု ကမ္ဘာ့အာကာသနိုင်ငံကြီး အစဉ်လိုက်အတွင်းသို့ဝင်ရောက်နေသည်။ “စင်မြင့် (၉)ဆင့်သည်မြေဖုံးခြင်းမှစသည်” နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အာကာသလေကြောင်းလုပ်ငန်း၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းသည် ယင်း၏နိုင်ငံအင်အား၊ သိပ္ပံနည်းပညာအဆင့်၊ လူ့စွမ်းအားထိန်းသိမှု စသည့် အကြောင်းအရင်းများကို အချိန်ကြာရှည်စွာ ဆောင်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ၏ ကောင်းကင်ပေါ်ပျံသန်းသောအိပ်မက်သည် ရှေးကတည်းက ရှိခဲ့သော်လည်း ယခုယနေ့ကဲ့သို့သော အမြင့်သို့မရောက်မီပေးပါ။

ယနေ့တရုတ်အာကာသလေကြောင်းမှ လူများလုပ်ဆောင်နေသောကိစ္စရပ်များသည် တရုတ်နိုင်ငံ အာကာသလေကြောင်းနယ်ပယ်ရှိအခက်အခဲများစွာကို ထိုးဖောက်ဖြေရှင်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခင်နှစ်များတွင်တရုတ်နိုင်ငံ အာကာသလေကြောင်း၏ “ဒုံးပျံ” ကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအချိန်ကို ကျွန်တော်တို့ မျက်မြင်သတ်သော်လည်းကောင်း၊ ယခုရာစုအစပိုင်းကစပြီး တရုတ်နိုင်ငံသည် လူတင်အာကာသပျံသန်းခြင်းကို ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်မြောက်စေပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော လကမ္ဘာပုံရိပ်အပြည့်ကိုရေးဆွဲနိုင်ခဲ့သည်။ ပန်းတိုင်ရောက်အာကာသပျံသန်းယာဉ် “ထွန်းကုန်းအမှတ်(၁)”ကို ပစ်လွှတ်လိုက်ပြီးအာကာသအတွင်း လူမပါအော်တိုချိတ်ဆက်နည်းပညာကို ထိုးဖောက်ကိုင်သွယ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် အသုံးချပုံစံအာကာသပျံသန်းခြင်းကို ဖြစ်မြောက်စေနိုင်ခဲ့ပြီး လကမ္ဘာသွားယာဉ် “ယူထူးအမှတ်”ကို လကမ္ဘာမျက်နှာပြင်ပေါ် ပို့

ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့်လတွင် ကျွန်တော်တို့ ပထမဆုံး စစ်မှန်သော အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့် အာကာသစမ်းသပ်ခန်း “ထွန်းကုန်းအမှတ်(၂)”ကို အောင်မြင်စွာ ပစ်လွှတ်နိုင်ခဲ့ကာ တရုတ်ကိုယ်ပိုင်တည်ဆောက်သည့် အာကာသစခန်း ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် ရှေ့သို့ထပ်မံလျှောက်လှမ်းနိုင်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့အာကာသလေကြောင်း ယခုလက်ရှိအခြေအနေသည် တစ်ချို့ကိစ္စများကို တရုတ်ကမလုပ်ပါက ဤကမ္ဘာပေါ်ရှိ တစ်ခြားသူက လုပ်မည့်အခြေအနေမရှိပါ။ အာကာသစခန်းဖြင့်သာကောပြုသော် တရုတ်နိုင်ငံသည် (၂၀၂၂)ခုနှစ်တွင် (၂၀)တန်း အဆင့်ရှိသော အာကာသယာဉ်အပိုင်းအဖွဲ့အစည်းဖြင့်ဖွဲ့ထားသော အာကာသစခန်းကို ရှေ့နောက်ပစ်လွှတ်မည်ဖြစ်သည်။ စီမံချက်အရ ယခင်ကတရုတ်ကိုးကွယ်လိုက်ခဲ့သော နိုင်ငံအများကပူးတွဲဆောက်လုပ်သည့် နိုင်ငံတကာအာကာသစခန်းသည် (၂၀၂၄)ခုနှစ်တွင် သက်တမ်းကုန်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကာလကို သက်တမ်းမတိုးပါက ထိုအချိန်တွင် တရုတ်နိုင်ငံကအာကာသစခန်းကို ပိုင်ဆိုင်သော တစ်ခုတည်းသော နိုင်ငံဖြစ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပမီဒီယာများထံ ဖော်ပြလိုက်သည်မှာ တရုတ်အာကာသလူများသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အာကာသစခန်းတွင် ကမ္ဘာနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည့် စင်မြင့်များစွာကို ကြိုတင်ချန်ရှိထားမည်ဖြစ်ကြောင်း တိကျစွာဖော်ပြခဲ့သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် နိုင်ငံအသီးသီးနှင့် ဖလှယ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရန်လိုလားနေပြီး နိုင်ငံအသီးသီးမှ တရုတ်အာကာသလေကြောင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော “ဒုံးပျံ”တွင် အတူလိုက်ပါစီးနင်းရန်လည်း လိုက်လံစွာကြိုဆိုနေပါသည်။

အာကာသလေကြောင်းနယ်ပယ်တွင်သာမက ယခုတရုတ်နိုင်ငံတွင်ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး Aperture Spherical radio Telescope ကို တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးသော မျိုးရိုးဗီဇဒီဇိုင်းကိုလည်း ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့

ပထမဆုံး ကွမ်တင်သိပ္ပံစမ်းသပ်ဂြိုဟ်ထုကိုပစ်လွှတ်ခဲ့ပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးနံပါတ်တစ်အမြန်နှုန်းရှိသော စုပေါင်းကျွန်းတစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့က လူသားနည်းပညာ ရှေ့ဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တရုတ်လူမျိုးကို လိုအပ်ပါက ကျွန်တော်တို့ခြေလှမ်းကြီးကြီး လျှောက်လှမ်းသွားမည် ဟူသော နားလည်သိတတ်ချက်ရှိထားသည်။ နှစ်(၆၀) ဖြတ်သန်းသွားသော် တရုတ်အာကာသလေကြောင်းသည် စမတ်အသစ်တွင် ရပ်တည်နေသည်။ ကျွန်တော်တို့၏တာဝန်သည် တရုတ်အတွက်ဖြစ်သကဲ့သို့ လူသားတစ်ရပ်လုံးအတွက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒုံးပျံမီးညှိပြီး စတင်ပျံသန်းကြ ရအောင်။ လျှော့ရောက်ဟွာ (စာရေးဆရာသည် “ပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းပြည်ပကော်လံ” အယ်ဒီတာဖြစ်သည်။) လင်း။ ။စိန်ကျိုးပစ်လွှတ်ခြင်းကို

ပြည်ပကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များကမည်သို့ ထင်မြင်သနည်း။

ပြင်သစ်ကျော်ကြားသည့် တရုတ်အာကာသလေကြောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုပညာရှင်၊ “စိန်ကျိုးအာကာသတွင်းရှိတရုတ်လူ”စသည့် သက်ဆိုင်ရာစာအုပ် စာရေးဆရာဖီလစ် • ခူအိုက်၏ အမြင်။ ။(၂၀၁၈) ခုနှစ်တွင်အာကာသစခန်းကိုစတင်တည်ဆောက်ရန် အစွမ်းကုန်လုပ်ဆောင်နေသော တရုတ်နိုင်ငံသည် ထိုအချိန်မတိုင်မီ သက်ရှိအာမခံစသည်တို့ပါဝင်သော သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာများကို ဘက်စုံကျွမ်းကျင်စွာကိုင်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအကြိမ် စိန်ကျိုးအမှတ်(၁၁) အာကာသယာဉ်နှင့်အတူ လိုက်ပါသော အာကာသယာဉ်မျိုး နှစ်ဦးသည် ထွန်းကုန်းအမှတ်(၂)အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်အခြေစိုက်ပြီး ထိုနေရာတွင် ရက်(၃၀) နေထိုင်အလုပ်ထမ်းဆောင်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ယခင်က အာကာသယာဉ်မျိုးများ ထွန်းကုန်းအမှတ်(၁)အတွင်း နေထိုင်သည့်ကာလထက် ပိုမိုကြာပြီး ထမ်းဆောင်ရမည့် အလုပ်တာဝန်များလည်း ပိုမိုကြီးလေးများပြားသည်။ ၎င်းသည် ထွန်းကုန်းအမှတ်(၂)တွင် ပိုမိုကြီးမား၊ ပိုမိုရှုပ်ထွေးသော သက်ရှိအာမခံစနစ်ပိုင်ဆိုင်သည်ကို သက်သေပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ လူတင်အာကာသလေကြောင်းနယ်ပယ်တွင် ပိုမိုကြီးမားသော တိုးမြှင့်ချက်ရှိရမည်ကိုလည်း မှတ်တမ်းပြုမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအကြိမ်တာဝန်ကိုဖြစ်မြောက်ခြင်းသည် တရုတ်နိုင်ငံမှလူတင်အာကာသလေကြောင်း နည်းပညာ၏ ကိုင်တွယ်မှုအဆင့်ကို မြှင့်တင်ခြင်းသာမက တရုတ်နိုင်ငံ၏နိုင်ငံတကာ လူတင်အာကာသလေကြောင်းစင်မြင့်ပေါ်၏ နေရာကိုလည်း ပိုမိုခိုင်မာစေကာ အာကာသလေကြောင်းကြီးမားသော နိုင်ငံအဖြစ်ဖြစ်

မြောက်လာစေပါသည်။ ယခုနှစ်ပိုင်း တရုတ်နိုင်ငံ၏ လူတင်အာကာသလေကြောင်းနှင့် ကုန်းမြေပြင်ပကမ္ဘာ့ထုပေးစူးစမ်းတာဝန်၏ လုပ်ဆောင်အခြေအနေပေါ်မှ တရုတ်နိုင်ငံသည်အာကာသစူးစမ်းလေ့လာမှုနယ်ပယ်အပေါ် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပွင့်လင်းသောသဘောထား ထားရှိနေသည်ကိုမြင်ရပါသည်။ အနာဂတ်တရုတ်နိုင်ငံ၏ အာကာသစခန်းသည် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ထောက်ပံ့သောစင်မြင့်ဖြစ်လာမည်ဟု သူက ယုံကြည်ပါသည်။

ဂျာမနီ လေကြောင်းအာကာသစင်တာ၏ ဒေါက်တာဘူလောဝင်သည် ဂျာမနီတရုတ်အာကာသ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စီမံကိန်း၏ တာဝန်ရှိသူဖြစ်သည်။ သူက ထွန်းကုန်းအမှတ်(၂)စီမံကိန်းသည် အနာဂတ် နိုင်ငံတကာအာကာသ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းအသစ်ကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်းပြောကြားဖော်ပြခဲ့သည်။ယခုနိုင်ငံတကာအာကာသစခန်း သက်တမ်းပြည့်ပြီး “နောက်ရေးကိစ္စ”များသည် သတ်မှတ်ချက်မရရှိသေးသောကြောင့် ဂျာမနီအာကာသလောကသည် အာကာသတွင်းဆင်းသုတေသနပြုသည့် အခွင့်အလမ်းရှိစေရန်အတွက် တရုတ်နိုင်ငံအာကာသစခန်း အချိန်မှန်ဆောက်လုပ်ပြီးစီးရန် မျှော်လင့်နေကြသည်။ “နိုင်ငံတကာ အာကာသစခန်းသည်(၂၀၂၈)ခုနှစ်အထိ နောက်ဆုံးထားအသုံးပြုမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနောက် ဖြတ်သန်းချိန်ကာလတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာမည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အာကာသစခန်းသည် ထိုအတွက် အာကာသပတ်ဝန်းကျင်တွင် သုတေသနပြုနိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောနေရာအဖြစ်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။”

